

Іваннікова Н. А.

*кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки підприємства та маркетингу
Обласного комунального вищого навчального закладу
«Інститут підприємництва «Стратегія»*

Ivannikova N. A.

*Candidate of Economics Sciences,
Senior Lecturer of the Enterprise Economics Department
Regional Communal Higher Education Institution
Institute for Entrepreneurship «Strategy»*

ДОСЛІДЖЕННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

RESEARCH OF THE ENTERPRISE RESOURCE POTENTIAL IN HOUSING-COMMUNAL MANAGEMENT

Анотація. У роботі обґрунтовано необхідність дослідження ресурсного потенціалу житлово-комунальних підприємств. Узагальнено особливості визначення категорії «ресурсний потенціал» та розглянуто його складові. Запропоновано використання показників ресурсного забезпечення, ресурсної підтримки управління, ресурсної підтримки поведінки робітників на ринку та фінансових показників для побудови графоаналітичної моделі ресурсного потенціалу підприємства, що дає змогу визначити вплив кожної складової і прийняти рішення щодо вдосконалення розвитку підприємства.

Ключові слова: житлово-комунальне господарство, підприємство, оцінка, ресурсний потенціал, діагностика, показники, графоаналітична модель.

Вступ та постановка проблеми. Житлово-комунальне господарство (далі – ЖКГ) – це одна із важливих та пріоритетних галузей національного господарського комплексу, яка забезпечує життєдіяльність населених пунктів та суттєво впливає на розвиток економічних взаємовідносин у державі. Нині галузь ЖКГ є економічно збитковою та невпорядкованою, підприємства функціонують у надзвичайно складних умовах, бо майже залишилися без належної уваги загальнодержавної влади, а місцеві органи самоврядування отримали прояви недофінансування та недосконалу систему управління ЖКГ. Так, за даними галузевої статистичної інформації, за 2014 рік підприємства отримали збитки у сумі 3,0 млрд грн. Найбільші збитки – у підприємств комунальної теплоенергетики – 1,9 млрд грн, водопровідно-каналізаційного господарства – 0,9 млрд грн. У результаті погіршення стану інфраструктури галузі 57% теплових мереж мають термін використання понад 25 років, зношеність основних фондів галузі перевищує 60%, застарілість технологій і, як наслідок, значні витрати (води, теплової енергії тощо) у 2,5-3 рази перевищують показники європейських держав [15].

Незадовільний економічний стан житлово-комунальних підприємств, низький рівень оплати надаваних послуг, відсутність інвестицій, невпорядкована система управління та фінансового забезпечення потребують нових альтернативних підходів до вирішення проблем, а також адаптації їхнього технологічного і соціального стану до сучасних умов господарювання і збалансування можливостей підприємств.

Визнання важливості розвитку підприємства як умови успішного його існування дає змогу поставити питання про дослідження джерел розвитку за рахунок внутрішніх чинників. Одним із таких джерел пропонується визнати ресурсний потенціал підприємства, що містить у собі перспективу майбутнього стану господарського суб'єкта за

умови ефективного його використання. Особливої актуальності ця проблема набуває через обмеженість самих ресурсів, що зумовлює необхідність постійного пошуку шляхів повного їхнього використання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням реформування та розвитку житлово-комунального господарства присвячені праці багатьох вітчизняних авторів, таких як Н. Бібік, О. Димченко, Т. Качал, Г. Крамаренко, В. Кукса, В. Ніколаєв, Г. Онишук, І. Осипенко, В. Торкатюк та ін.

З основними положеннями функціонування житлово-комунального господарства на ринкових засадах можна ознайомитися, вивчаючи роботи зарубіжних дослідників, таких як П. Габор, Д. Віккерс, Р. Грін, Д. Лоран, Д. Яроу. Разом з тим, незважаючи на всебічний ґрунтовний аналіз проблем ЖКГ, дослідження вищенаведених авторів потребують подальшого поглиблення та доопрацювання з урахуванням сучасних умов господарювання.

Проблеми оцінювання, формування та ефективного використання потенціалу підприємства досліджували вітчизняні та зарубіжні науковці: В. Авдєєнко, І. Ансофф, О. Арєф'єва, Т. Ашимбаєв, Л. Балабанова, Дж. Барней, Н. Власова, Р. Грант, Н. Зяблицька, Т. Ізамбетова, Н. Краснокутська, О. Кузьменко, Р. Нортона, Н. Павлова, Н. Смольнякова, Т. Талах, О. Шаманська, Т. Шталь та ін. Однак проблеми управління ресурсним потенціалом підприємств житлово-комунального господарства залишаються поза увагою науковців.

Метою статті є дослідження сутності ресурсного потенціалу та визначення основних його економічних складових з метою збалансування можливостей комунального підприємства з потенціалом зовнішнього середовища для досягнення стратегічних цілей.

Варто виокремити значну кількість теоретичних і методичних напрацювань щодо ресурсного потенціалу,

його складових та ефективності використання. Проте виділення загальноприйнятої методики оцінки, особливо підприємств житлово-комунального господарства, обґрунтування часом прикладних досліджень зазначених питань викликає труднощі, а відтак потребує подальшого дослідження.

Результати дослідження. Основу категорії «ресурсний потенціал підприємства» становить загальна категорія «ресурси», що означає «запас», «джерело». До ресурсів належать запаси та джерела сировини, матеріалів, майно та грошові кошти, праця [1, с. 74].

Основні положення сучасної ресурсної теорії можна сформулювати так [7, с. 20-24]:

- функціонування економіки розглядається з точки зору діяльності і взаємодії самостійних підприємств;
- успіх економічної діяльності підприємства в стратегічному плані визначається її сталими конкурентними перевагами порівняно з іншими підприємствами;
- основним чинником надбання конкурентних переваг є наявність під контролем стратегічних ресурсів, тобто ресурсів, що надають можливість здійснювати реалізацію конкурентних стратегій;
- ефективне використання цих ресурсів може бути забезпечене особливими якостями підприємства, що належать до можливостей і здібностей.

Так, у концептуальних засадах ресурсної теорії можна, з одного боку, простежити відокремлення понять «можливості», «здібності» від поняття «ресурси», з іншого – елементи стратегічного підходу й пріоритетність стратегічних ресурсів для досягнення підприємством конкурентних переваг.

Вивчення ресурсного потенціалу підприємства є необхідною складовою та передумовою формування стратегії (стратегічних альтернатив) його розвитку. Коло визначень ресурсного потенціалу підприємства дуже широке – від надзвичайно вузького його розуміння як річного обсягу виробництва продукції до таких загальних категорій, як соціально-економічна система [6, с. 256]. Його вивчали як елемент виробничих відносин щодо використання здатності трудових ресурсів до створення матеріальних благ, як сукупність наявних ресурсів для досягнення поставленої мети, як максимально можливий обсяг матеріальних благ і послуг, який можна отримати за умови оптимального використання наявних ресурсів, як реальну чи ймовірну здатність виконати цілеспрямовану роботу, тощо.

Необхідно зазначити, що такі науковці, як І.В. Гречина, Ж.Д. Ізбембетова [6], Н.С. Краснокутська [8], пов'язують ресурсний потенціал підприємства із формуванням та ефективним використанням ресурсів. Процес формування та мобілізації ресурсів починається з того, що механізм використання ресурсного потенціалу організації узгоджується з наявною стратегією.

Деякі автори акцентують увагу на урахуванні змін чинників зовнішнього середовища під час оцінювання використання ресурсного потенціалу.

На думку В.І. Торкатюка [13, с. 45], трактування виробничого потенціалу за ресурсною складовою на етапах використання вже сформованого виробничого потенціалу втрачає сенс, оскільки виробнича система починає функціонувати з орієнтацією на клієнта (потенційного споживача продукції). Проте

ресурсна і клієнтоорієнтована концепції тісно пов'язані між собою через те, що потенціал будь-якого типу впливає як результат взаємодії ресурсів, що його формують, та підприємницької компетенції щодо задоволення ринкового попиту.

На думку Т.А. Ашимбаєва, ресурсний потенціал підприємства – це сукупність матеріальних, нематеріальних, трудових, фінансових ресурсів, зокрема здатність робітників підприємства ефективно використовувати названі ресурси для виконання місії, досягнення поточних та стратегічних цілей підприємства [3, с. 56].

Різноманіття підходів до тлумачення сутності ресурсного потенціалу дає змогу констатувати його багатоаспектним поняттям. На нашу думку, означену категорію варто розглядати як систему взаємопов'язаних видів ресурсів, які є у розпорядженні підприємства ЖКГ або можуть бути залучені до його господарської діяльності для максимального задоволення потреб споживачів та підвищення його конкурентоспроможності на ринку.

Залежно від спеціалізації підприємства в його внутрішній структурі виділяють функціональні області, наявність яких зумовлює необхідність функціональної структуризації ресурсного потенціалу підприємства (рис. 1).

Джерелами ресурсного потенціалу є ресурси в розпорядженні підприємства – трудові, інформаційні, фінансові, матеріальні, природні.

Природний потенціал – це потенціал землі та природно-кліматичні умови, можливості підприємства використовувати сукупні природні багатства у господарській діяльності, сума потенціалів окремих видів ресурсів [17, с. 312].

Від природного потенціалу залежать склад та структура виробництва продукції, розмір прибутку. Важливою складовою природного потенціалу є екологічний потенціал, що являє собою систему природних ресурсів, умов, явищ і процесів. Він, з одного боку, є територіальною та ресурсною базою життєдіяльності суспільства, а з іншого – протистоїть йому як об'єкт антропогенного впливу.

Інформаційний потенціал – це єдність організаційно-технічних та інформаційних можливостей, які забезпечують підготовку і прийняття управлінських рішень та впливають на характер (специфіку) виробництва через збирання, зберігання (нагромадження), обробку та поширення інформаційних ресурсів [9]. У складі інформаційного потенціалу можна окремо виділити інформаційно-обчислювальний потенціал, до якого належить комплекс технічних, програмно-математичних, організаційно-економічних засобів і спеціальних кадрів, призначений для автоматизації процесу виконання завдань управління підприємством.

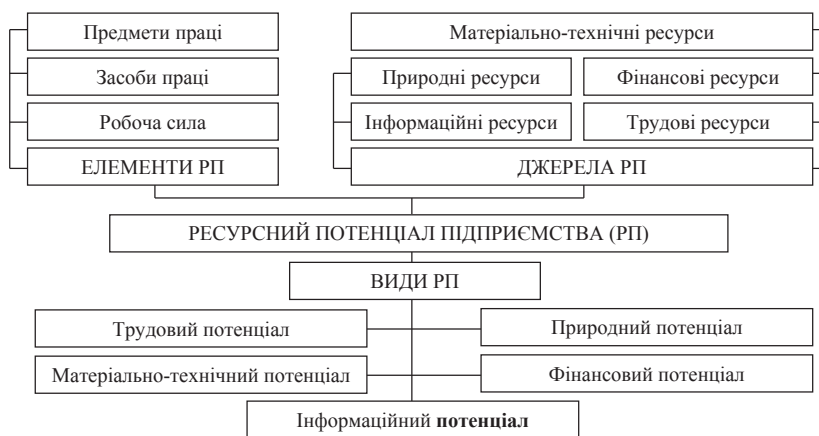

Рис. 1. Схема складових ресурсного потенціалу підприємства

Характеристиками даного підвиду є знання, досвід, дані, патенти, ліцензії та інші інформаційні продукти. При низькому рівні інформаційного потенціалу підприємство постане перед проблемою втрати конкурентоспроможності.

Матеріально-технічний потенціал підприємства являє собою сукупність технологічного, енергетичного, транспортного та іншого устаткування, організаційних і обчислювальних засобів, інструментального оснащення, інвентарю, будівель і споруджень, за допомогою яких відбувається процес відтворення в рамках основних, допоміжних, обслуговуючих і управлінських ланок підприємств.

Матеріально-технічний потенціал підприємства характеризується номенклатурою й кількістю наявного устаткування, його віком і ступенем автоматизації; співвідношенням активної й пасивної частин основних фондів; енергонасиченістю виробництва й іншими рисами [11].

Трудовий потенціал – це сукупність здібностей і можливостей кадрів забезпечувати досягнення цілей довгострокового (перспективного) розвитку підприємства [5, с. 224].

Основними складовими, що формують трудовий потенціал підприємства, є:

- оплачувана праця найманих працівників по створенню товарів (послуг), що реалізуються на ринку;
- створювана оплачуваною працею працівників інтелектуальна власність (секрети виробництва, технології, патенти тощо), що відображається в балансі підприємства, але не призначена для продажу як товар;
- створювана працівниками підприємства, але не оплачувана і, відповідно, не відбивана в балансі інтелектуальна власність у вигляді бізнес-ідей, а також ділові зв'язки й особистий імідж робітників;
- організаційна культура підприємства – унікальна для кожної організації сукупність формальних і неформальних норм або стандартів поведінки, яким підкоряються члени організації; структура влади та її компетентність; система винагород і способів їхнього розподілу; цінності, унікальні для даної організації; моделі комунікації; базисні переконання, що розділяються членами організації, які діють підсвідомо та визначають спосіб бачення себе й оточення.

Перераховані складові зумовлюють той факт, що саме трудовий потенціал характеризується найбільшою активністю та найменшою передбачуваністю розвитку порівняно з іншими елементами системи ресурсів підприємства.

Аналізуючи публікації стосовно визначення поняття «фінансовий потенціал» більшість авторів концентрується на таких аспектах:

- сукупність фінансових ресурсів підприємства;
- можливості підприємства щодо залучення та ефективного управління фінансовими ресурсами;
- забезпечення досягнення тактичних і стратегічних цілей підприємства [4, с. 268; 12, с. 278; 14].

Серед існуючих підходів до оцінювання ефективності використання ресурсного потенціалу найбільш поширеним є метод діагностики ресурсного потенціалу, який слід проводити у формі комплексного, поетапного і поелементного дослідження [2, с. 268; 8, с. 278; 10].

Так, при комплексній формі оцінювання ресурсного потенціалу досліджуються всі ресурси підприємства, що інтегрують в єдиний показник. Основними методами інтегрування показників є експертний та рейтинговий.

Використовуючи поетапне оцінювання найчастіше акцентується увага на головних критеріях, що визначають здатність підприємства вирішувати його основні завдання. У цьому разі проблема зводиться до деталізації головних критеріїв, що забезпечують комплексне оцінювання [16, с. 23].

Враховуючи основні показники ресурсного потенціалу комунального підприємства та застосувавши графоаналітичний метод, можна провести діагностику можливостей підприємства, системно встановити кількісні та якісні зв'язки між окремими елементами потенціалу, рівень його розвитку та конкурентоспроможності і на основі цього своєчасно обґрунтувати та реалізувати управлінські рішення щодо підвищення ефективності функціонування підприємства.

Алгоритм графоаналітичного методу оцінки потенціалу підприємства «квадрат потенціалу»:

1. Вихідні дані подаються у вигляді матриці (a_{ij}) , тобто таблиці, де в рядках записані номери показників $(i = 1, 2, 3, \dots, n)$, а у стовпцях – назви підприємств, що розглядаються $(j = 1, 2, 3, \dots, n)$.

2. По кожному показнику визначається оптимальне значення при урахуванні коефіцієнта чутливості k_v і здійснюється ранжування підприємств, з визначенням зайнятого місця.

3. Для кожного підприємства знаходимо суму місць (P_j) , отриманих у ході ранжування, за формулою:

$$P_j = \sum_{i=1}^n a_{ij} \times k_v, \quad (1)$$

4. Трансформуємо отриману в ході ранжування суму місць (P_j) у довжину вектора, що створює квадрат потенціалу підприємства. Квадрат потенціалу підприємства має чотири зони відповідно до розділів (k) , які застосовані в розглянутій системі показників, та чотири вектори (B) , що створюють його.

Отже, довжину вектора, що створює квадрат потенціалу підприємства B_k (де $k = 1, 2, 3, 4$), знаходимо за допомогою формули:

$$B_k = 100 - (P_j - \sum k_v \times n) \times \frac{100}{\sum k_v \times n(m-1)}, \quad (2)$$

5. Визначивши довжину всіх векторів, створюємо квадрат потенціалу підприємства і робимо відповідні висновки.

Для розрахунків і побудови моделі скористаємося даними фінансової та статистичної звітності комунального підприємства «Водоканал» за період 2010–2014 роки (табл. 1-4).

Таблиця 1

Ресурсне забезпечення

Показник	k_v	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік
Потужність підприємства, тис. т	1,2	1	2	5	3	4
Якість продукції, %Fe	1,25	3	5	4	1	2
Фондовіддача, грн	1,19	5	4	3	2	1
Витрати на 1 грн товарної продукції	1,1	1	4	3	5	2
Екологія виробництва (штрафи, тис. грн)	1,05	1	4	2	5	3
Прибуток, тис. грн	1,02	4	5	1	2	3
Рентабельність виробництва, %	1,5	2	4	3	5	1

$$P_{2014} = 4 \times 1,2 + 2 \times 1,25 + 1 \times 1,19 + 2 \times 1,1 + 3 \times 1,05 + 3 \times 1,02 + 1 \times 1,5 = 15,06$$

$$B_k = 100 - (15,06 - 8,31) \times \frac{100}{8,31 \times (5-1)} = 79,69 \text{ ум. од.}$$

$$P_{2014} = 4 \times 1,2 + 2 \times 1,15 + 3 \times 1,15 + 3 \times 1,05 + 3 \times 1,2 + 1 \times 1,25 = 21,05$$

$$B_k = 100 - (21,05 - 7) \times \frac{100}{7 \times (5-1)} = 49,82 \text{ ум. од.}$$

$$P_{2014} = 1 \times 1,15 + 2 \times 1,15 + 5 \times 1,1 + 1 \times 1,25 = 10,02$$

$$B_k = 100 - (10,02 - 7) \times \frac{100}{7 \times (5-1)} = 88,57 \text{ ум. од.}$$

$$P_{2014} = 3 \times 1,05 + 2 \times 1,1 + 2 \times 1,05 + 3 \times 1,05 + 1 \times 1,15 + 1 \times 1,05 + 3 \times 1,1 + 1 \times 1,1 + 2 \times 1,05 + 2 \times 1,05 = 21,4$$

$$B_k = 100 - (21,4 - 10) \times \frac{100}{10 \times (6-1)} = 77,2 \text{ ум. од.}$$

Виходячи з існуючого алгоритму розрахунків визначимо, яку форму має графоаналітична модель для комунального підприємства на 2014 рік, порівнюючи його з попередніми роками (рис. 2).

Складові структури ресурсного потенціалу аналізованого підприємства є незбалансованими. Розрахунки засвід-

чили, що найбільш розвинутою складовою є ресурсна підтримка поведінки робітників на ринку (88,57 ум.од.), а найменш розвинутою є ресурсна підтримка управління (49,82 ум.од.). Для її покращення варто удосконалити ділову якість менеджменту, підвищити рівень освіти працівників, продуктивність і оплату праці.

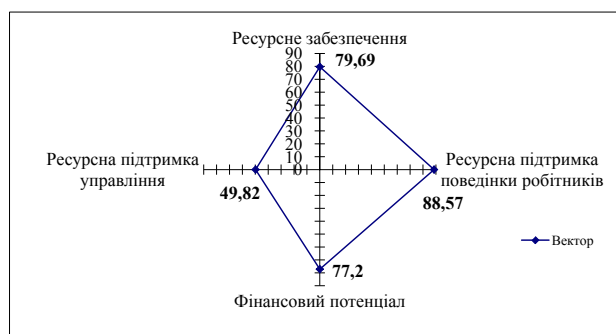

Рис. 2. Квадрат ресурсного потенціалу комунального підприємства

Таблиця 2

Ресурсна підтримка управління

Показник	k_n	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік
Якості робітників, балів	1,2	4	2	3	5	1
Ефективність організаційної структури управління, балів	1,15	2	1	4	3	5
Вік персоналу, % до 45 років	1,15	3	1	4	5	2
Рівень освіти, % з вищою освітою	1,05	3	1	4	5	2
Продуктивність роботи, грн	1,2	3	2	4	5	1
Середньомісячна оплата роботи, грн	1,25	5	4	3	2	1

Таблиця 3

Ресурсна підтримка поведінки робітників на ринку

Показник	k_n	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік
Фінансування рекламної діяльності, % до загальних витрат підприємства	1,15	3	2	4	5	1
Якість робітників з населенням (розвинуті напрямки), од.	1,15	2	1	3	4	2
Ціна за одиницю продукції, грн	1,1	1	2	3	4	5
Витрати на інноваційну діяльність, тис. грн	1,25	4	5	2	3	1

Таблиця 4

Показники фінансового потенціалу

Показник	k_n	Еталон	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік
Коефіцієнти ліквідності:							
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1,05	2 – 3	4	5	2	1	3
Коефіцієнт швидкої ліквідності (проміжна платоспроможність)	1,1	2-3	5	3	4	1	2
Коефіцієнт поточної платоспроможності (коефіцієнт покриття)	1,05	1 -5	4	5	3	1	2
Коефіцієнт дебіторської і кредиторської заборгованості	1,05	до 60 днів	4	5	2	1	3
Коефіцієнти рентабельності:							
Рентабельність продажу	1,15	>10%	2	4	3	5	1
Рентабельність активів	1,05	>23 %	5	4	2	3	1
Рентабельність власного капіталу	1,1	близько 100%	4	5	1	2	3
Показники ефективності:							
Коефіцієнт оборотності активів	1,1	3 – 7	5	3	2	4	1
Коефіцієнт оборотності всього капіталу	1,05	1,54	5	3	1	4	2
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,05	39	4	3	1	5	2

Для підвищення ресурсного забезпечення (79,69 ум. од.) варто зменшити ціну за одиницю продукції та збільшити витрати на інноваційну і рекламну діяльність підприємства.

Розвиток фінансового потенціалу досить високий (77,2 ум. од.), що говорить про те, що підприємство має великий потенціал фінансових можливостей за умови підвищення рентабельності продажів та оборотності активів, зменшення коефіцієнту капіталізації.

Висновки. Дослідження наукової думки щодо оцінки ресурсного потенціалу підприємства ЖКГ показало недостатню розробленість методичного інструментарію щодо оцінювання саме процесу його реалізації. На основі

дослідження науково-методичних розробок загальнотеоретичного характеру і використання звітності комунального підприємства було систематизовано види ресурсного потенціалу та виокремлено сукупність показників, що характеризують кожен вид. За допомогою графоаналітичного методу встановлено кількісні зв'язки між окремими елементами потенціалу, що дає змогу виявити специфічні особливості розвитку економічних складових ресурсного потенціалу аналізованого підприємства. Урахування такої оцінки дасть змогу ефективно впливати на поточний стан та тенденції розвитку підприємства, встановлювати напрями змін, виявляти більш вагомі фактори підвищення ефективності ресурсного потенціалу підприємства.

Список використаних джерел:

1. Авдеенко В.Н. Производственный потенциал промышленного предприятия / В.Н. Авдеенко, В.А. Котлов. – М. : Экономика, 1989. – 240 с.
2. Ареф'єва О.В. Економічні засади формування потенціалу підприємства / О.В. Ареф'єва, Т.В. Харчук // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 7(85). – С. 71-76.
3. Ашимбаев Т.А. Экономический потенциал и эффективность его использования / Т.А. Ашимбаев ; АН КазССР, Ин-т экономики. – Алма-Ата : Наука КазССР, 1990. – С. 256.
4. Белінська О.В. Сутність фінансового потенціалу підприємства / О.В. Белінська // Вісн. Хмельницького нац. ун-ту. Економічні науки. – 2012. – Т. 3, № 4. – С. 267-274.
5. Гавва В.Н. Потенціал підприємства: формування та оцінювання : навч. посібник / В.Н. Гавва, Е.А. Божко. – К. : ЦНЛ, 2004. – 224 с.
6. Избембетова Ж.Д. Структура производственного потенциала предприятия / Ж.Д. Избембетова // Вестник Оренбургского гос. ун-та. – 2005. – № 12. – С. 253-256.
7. Катькало В.С. Ресурсная концепция стратегического управления: генезис основных идей и понятий / В.С. Катькало // Вестник С.-Петербур. ун-та. Серия: Менеджмент. – 2012. – Вып. 4(№ 32). – С. 20-42.
8. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посібник / Н.С. Краснокутська. – К. : ЦНЛ, 2005. – 352 с.
9. Матковський Р.Б. Економічний потенціал України та шляхи його ефективного використання : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.01.01 / Р.Б. Матковський ; Київський нац. екон. ун-т. – К., 2003. – 20 с.
10. Про питну воду та питне водопостачання [Електронний ресурс] : Закон України від 10 січ. 2002 р. № 2918-III. – Режим доступу : [www. http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2918-14](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2918-14).
11. Репіна І.М. Підприємницький потенціал: методологія оцінки та управління / І.М. Репіна // Вісн. Укр. академії держ. упр. при Президентові України. – 1998. – № 2. – С. 262-271.
12. Толпежніков Р.О. Сутність та методика оцінювання фінансового потенціалу підприємства / Р.О. Толпежніков // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2013. – Т. 1, № 2. – С. 277-282.
13. Торкатюк В.І. Діагностування виробничого потенціалу житлово-комунального комплексу / В.І. Торкатюк, А.С. Шило, Д.В. Бутнік // Економічні проблеми та перспективи розвитку житлово-комунального господарства на сучасному етапі : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 26-28 трав. 2015 р. / редкол. : О.В. Димченко, П.Т. Бубенко, О.М. Бурак, В.О. Єсіна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. – Х. : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2015. – С. 45-47.
14. Турчак В.В. Методика оцінки фінансового потенціалу підприємства в сучасних умовах господарювання / В.В. Турчак, С.Д. Чижинська // Молодий вчений. – 2014. – № 8(11). – С. 49-52.
15. Урядовий портал [Електронний ресурс] : єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – Режим доступу : [www. kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua) > publish > article.
16. Шаманська О.І. Сучасні підходи до оцінювання ефективності управління ресурсним потенціалом підприємства [Електронний ресурс] / О.І. Шаманська // Ефективна економіка : електронне наук. фахове вид. / Дніпропетр. держ. аграрно-екон. ун-т. – 2013. – № 3. – С. 23-29. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1860>.
17. Яценко Б.П. Країнознавство : основи теорії : навч. посібник / Б.П. Яценко, В.К. Бабарицька. – К. : Либідь, 2009. – 312 с.

Аннотация. В работе обусловлена необходимость исследования ресурсного потенциала жилищно-коммунальных предприятий. Обобщены особенности определения категории «ресурсный потенциал» и рассмотрены его составляющие. Предложено использование показателей ресурсного обеспечения, ресурсной поддержки управления, ресурсной поддержки поведения работников на рынке и финансовых показателей для построения графоаналитической модели ресурсного потенциала, что дает возможность определить влияние каждой составляющей и принять решение относительно усовершенствования развития предприятия.

Ключевые слова: жилищно-коммунальное хозяйство, предприятие, оценивание, ресурсный потенциал, диагностика, показатели, графоаналитическая модель.

Summary. The need for research of resource potential of the enterprises of housing-communal services in the article grounded. Peculiarities of definition of the «resource potential» summarized and its components considered. Using indicators of resource support, resource management support, resource support of behaviour of workers on the market and financial indicators is proposed for build graphically-analytical model of the resource potential of the enterprise to determine the influence of each component and decide on the improvement of the enterprise.

Key words: housing-communal services, enterprise, evaluation, resource potential, diagnostic, indicators, graphically-analytical model.